

גיבורי - דיכוי של אדום

סיפורו של מקום - סיפורה של משפחה

פיג'אן

סיפורה של מקומ

לזכרה של טרזה אופנהיימר
שנרצחה בשואה.

פיג'אן

סיפורה של מקומ

פיג'אן -
סיפורה של מקומ

עריכה ובהאה לדפוס: מיכל אופנהיימר
עיצוב: פוקן סרמס-עדותה | מיכל אופנהיימר
חוצאה: סינטז בע"מ

פיג'אן

סיפורה של מקומ

תחקיר: פיה אופנהיימר
%;">נקוט: מיכל אופנהיימר | רינה ברגר

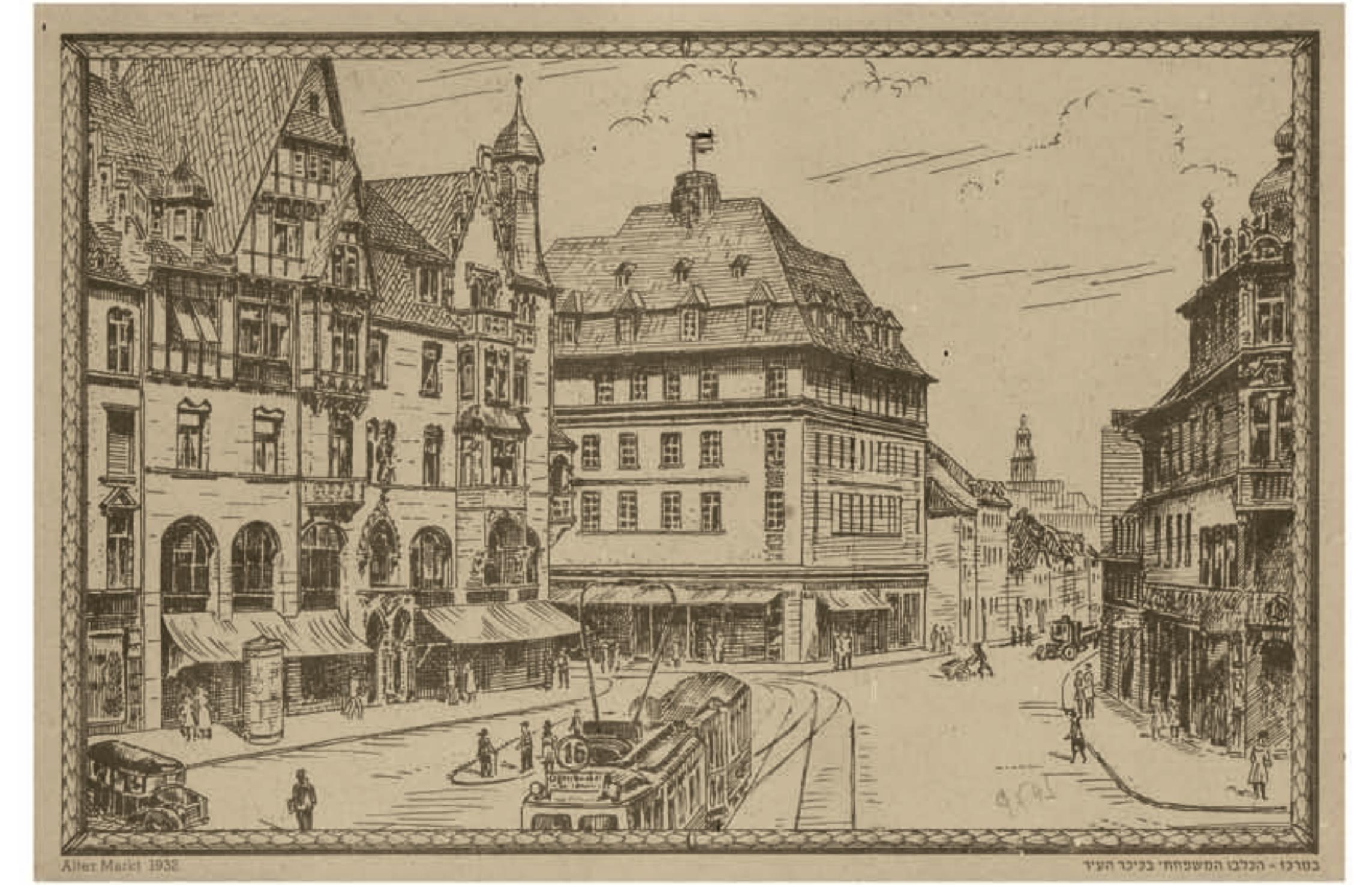
פיג'אן

סיפורה של מקומ

נדפס בישראל 2010 תשע"א
דפוס הצללה, עכו

פיג'אן

סיפורה של מקומ

Alten Markt 1932

בטרון - הגלבו המשפחתי בצייר העץ

"... לֵר לֵר..."

משפחה אופנהיימר, מי שעתידה ליסד את פינגן, עלתה לארץ ישראל מגרמניה מהעיר אופנברג. הוגו אופנהיימר, אביו של ארנסט, היה בעל כל בו גודל במרכז העיר, שהעסיק 120 עובדים. בשנת 1933, ארנסט כבר טנהל את הכל בנו, הוא חווה את ראשית המשטר הנאצי, כאשר נלקח לחקירה בשל חשד כי הוא מחזק ספרות מתחרטית. כמו עיריהם יהודים אחרים, נשלחו כעונש לטאתה רחובות. ארנסט הבין שהוא צריך לעזוב את גרמניה ומכך שהוא חבר בסוגה זו.

המעוור הציוני של יטכבי, היה לו ברור שהמקום היחיד שבו יוכל זה לארץ ישראל הוא עלה לארץ בשנת 1936 תחת סרטיפיקט קויטליסטי. הוריו לא יכולו להצטרף אליו טכון שבאו נלקח למחנה המעצר ברגן בלזן (בראשית השלטון הנאצי היה ברגן בלזן מחנה מעוצר לפני שהנאצים חשבו כמתנגדי המשטר). הוא שוחרר שם רק ב-1938. אימו חיכתה לבאי, ושם שחויבו לעזוב את גרמניה, עליו גם הם לארץ ישראל בשנת 1939, ממש ברגן האחרון לפני שפרצה מלחמת העולם השנייה.

פה בארץ חמדת אבות תתגשמנה כל התקנות...

כשהגיע ארנסט לארץ ישראל הוא התלבט לאן יפנה ולבסוף החליט להתיישב בנהרייה, טושבה שנוסדה שנה קודם לכן על ידי יהודים שעלו אף הם מגרמניה כטבבם החדשניים הוא קנה חלקת אדמה שיועדה לקרירה החדשה שלו - חקלאי. על מנת להכין את עצמו לעיסוק בחקלאות יצא להכשרה במשק של הוריו של רפול (ליפס רסטכיל) בתל עדשים. לאחר מספר חדשניים עבר לנהרייה והקים משק חקלאי, הוא ניסה את כוחו בגידול ירקות והקים LOL עופות, אבל מהר מאוד הבן שחקללא הוא לא היה מוכן לא צמח, התרגנגולות לא הטילו ולא נותר לו אלא לחפש מקור פרנסה אחר.

על ראשית דרכו, יספר ליפס ארנסט אופנהיימר:

'כשעלותי ארצה, בשנת 1936, התכוונתי בכל מואדי לעסוק בחקלאות אך לצערי נתקמתי לראות שהעבדה הייתה לי קשה מדי וכוחי לא够ד לי. אז חשבתי על האפשרות להקים בשדרות הגעתון, ליד מאפיית זילג'ינקב, טען גולדרי, הרעיון יצא חן בעינוי פשטום שכבר בכל בו המשפחתי בגרמניה, היה לנו בית כספה מצלה. קראנלטקום פינגן' על שם הוצאה הספרים ה粲לאח, קיינו להאליה באותה סידת. בסופו של דבר פתחנו קיוסק עלי. אמרו שהייה 'קייסק-גאוד' כי מודרני בכל ארץ ישראל.'

בטרילו: ארנסט, פיטרינו אחותו, טרוריה, שהגיעה בשנות ה-30 לביירות בנהרייה. בשנות ה-30 חזרה לטנטינה וכשחזרה עלי לארץ נסעה למושפחתה דהולנד והגישה בקשה לוויה 'ארה'ג' בתקואה להמתוך עט אודסה. כשפרצה מלחמת העולם השנייה נבססה והלן ר על ידי היטЛЕרים וטורודה נשלחה ברכבת לאושוויץ - שם וגדת...

וקר נולד פינגוין...

פינגוין נוסד בשנת 1940. בכיספים שהביאו
הוריו של ארנסט טגרטנייה. שנה קודם לכן
נרכש השטח בשדרות הגעתון, עליי הקומ
הצרף.

'בעזרת הגב' אווה הרצלבה הצעריה
והנדיצת התחליל העסיק לפועל. ורק תודות
לגורחתה הרזה, היה לה מקום במטבח. גם
בהසך נאלצנו להתחשב בסגבללה זו
בבחירה העובדים. אני זוכר שבנרב הפטוחה
הופיעה לכבודנו 'סקולת הנהריינים'
בסרגדה שנכתבה בסימוד עבורנו'.

(סתור הרצלאה שנשא ארנסט
טגרטנייה בחצרו נורה - 1954)

היטים היי ימי ראשית סלחתת העולם השניה ובגליל המערבי שכנו
מחנות צבא בריטים רבים, שנירהה, המושבה הצעריה, הייתה עברם
סקומ בידור ונופש.
באמצע שנות הארבעים נפתחו בנירהה חמס מסעדות וחילימ
הורם היי חלק נכבד טקאל ל��וחותיהם, אך הפקום החביב עליהם
הייה תמיד פנגוון.

אלא שם עצם, לא תמיד, היי חביבם.
מצבים לא נעימים וחיכוכים נוצרו בין החילימ השיסרים והיהודים,
ונזכר ארנסט, לא פעם היי גם סכות.
על תקופת זו, מספר גם אנדראס פאייר, אחד מהתושבים הוותיקים
של נהירה:
"המלחים הבריטיים היי סייעים בעיקר כד' לשנתות אלכוהול. הם
התחלו בשעה תשע בערב, בעשר כבר שבר ציסאות, ובאות
נעשרה הגינה המשטרת הצבאיות שליהם לאסוף את השיכורים
שביניהם. אני זכר שלא פעם, אחרי ששילמתי והייתי בדרכ
חוצה, ארנסט היה קורא לי חורה ושהדר אוטי בכוס סודה כד'
שלא אישר אותו בלבד עם השיכורים."

התרחש庾ת עם החילימ האנגליים יראה חזדיינות שנעלו לתובת
הישוב היהודי, בסיכון בתקופת העליה הכלתית לגאלית. כשהגיעו
אוניות מעפילים לחוף נהירה, דאגו אנשי ההגנה לשלהן גערות יפות
לפינגוון על מנת להסתיח את דעתם של החילימ, עד שהמעפילים
חובלו לחוף מבוחחים.

פינגוון הפרק למרכזו בילוי גם לצעריו נהരיה, וגם אם שתו אלכוהול, טעולם לא הגיעו לשכורות כמו החילים האנגלים. בתקופת הפסור על נהריה היו התושבים מתקנסים בכית הקפה לשימוש חדשות ולקראא את עיתון 'על המשמר' שהיה תלוי על הקיר בחזית המסעדת.

פינגוון היה כסלון הבירה לצערירים הבודדים שהגרו בחדרים קטנים במושבה. טורים ישבו כאן לבדוק את שעורי הבית והכחינות של התלמידים. אחר כך הצטרכו לסתדיינים על בעיות ברומו של עולם – כך טלד בעצם המכושה 'הפרלמנטה' של פינגוון.

"הם אכלו שם את כל ארוחותיהם", נזכרת תנה בתו של אורנטט. "אוופה הווע נעל זאת היטב הוא לא רצה שהם יעצבו פיד אחריו הארוחות. لكن הביא למקומות משחקרים כמו שחמט וSSH-בש. כדי לפנותם להישאר עוד ועוד. כך שפינגוון יראה מלא כל הזמן. הוא היה אומר שם טוב אפשר בנקל להחט. והיה טוק להקריב הכל כולל משפחתו. כדי לשומר על שם הטוב של פינגוון. ספינגוון לא יצא אדם לא מרוצה, אני לא זוכרת דבר כזה."

מפעל חיים...

מאז ומתמיד היה פינגוון עסק משפחתי. עם היוסדה, עבדו לצדו של ארנסט הוריין, הומו וריחה, שנקרו אבוי כל 'אומה ואופה' (בגרמנית: סבא וסבתא). הווו היה סטודנט בברקע. נזכר אנדראס פאייר, יהים אופר לככל אחד ואחד מהלוקות: *Das selbe habe ich heute gegessen* ('אותה, הייתה אחראית על הכספי. היא נעמדה מאחורי הקופה והביאה את הפודין היווני לבנק קופת מלווה' **אמרת נצדמת, חנה צדוק**, 'אחרי ששיסיפה את ענייני המשרד. הייתה בוחרת נקודה אסטרטגית שסמנה יכולת לפיקח על הכל').

לימים, כשנשא ארכנסט את מריאנה לאישת, באופן טבאי, הצטרפה גם היא לצוות העובדים המשפחתי של פינגוין, על אף שהיא מסורת:

"כשהגעתי לניריה, שלחתי להקשרה בפינגוין גרטל כהן, ורק אז התחלתי לעבוד בפינגוין כמנהלת משסורת הבקר. אחרי שנים של עבודה קשה במטבח עברתי לעבוד במשרד, וארכנסט המשיך לתפקיד כמארת.

לפני שטולד אילך, הייתה עבודה נור שנות הלילה המאוחרות ואות, ארכנסט היה מלווה אותן היבתית כי פחד שאפוגאש בדרך אנגלם שיכורם. אחר כך הוא היה חזר לפינגוין ונשאר שם עד שעת הסגירה בשלוש לפניות בקר.

השבידה שבונונה העסיקנו כמוון עובדים. פעדיה על היקף הפעילות העצום. אבל אצל כל אשנות השנה, החיים התנהלו סביב פינגוין. קר חוכתי, לעשوت כל דבר באזור אופטימיליט אבל בעיקר עשית זאת בשבייל בעיל, אסורי לעצמי שם זה כל כך חשוב ל. זה חשוב גם ל. אני זוכרת שאפילו כשהייתי עם צ'רי לידה טתקדים. עדין המשכתי לעבוד במסעדת, וגם אחריה הלידה לא נשארתי בבית יותר מחודש. את התיכון סטודטי לסתופלאט ואני חזרתי לפינגוין, כשהסתפלת טייטה את העבודה בצהרים. הייתה לך תחת את אילן לפינגוין ושם אותו בלילה בוגנה. זה היה ב-1948. מלחמת השחרור. ובשנשטו האזעקות. קודם שמונע את הרכבת של אילן רוק אחר כך את האזעקה. סייד הוציאתי אותו סההיל וראתי אותו לסקום סוון סוקן. כשגדל והלך لكن הילדים. בקיין ובחוויות הוא היה גור אצל הגנתה חנה כץ ואני הייתה באה לבקר אותו בחופשת הצהרים שלי. בגין בית ספר. אילן נהג לבוא ישר לפינגוין. לפני שאכל צהרים, היה עלי לנקות את הגינה. רק לאחר ששסיים את העבודה הוא אכל, בדרך כלל קציצות שתמיד היו טוכנות ואז היה עושה שיעורי בית."

ארנסט ומריאנה עם אילן - 1948

פינanon פשלים לא שקט על שמרן. לצד המסעדה, נפתח בפיגאנון שירות חדש שייגר בעיקר לצעירים. בקיץ 1950 נונחה ארנסט ליוומה של אנדראס-סאייר להעתה שימוש בחורשה שנמדמת סאטורו הצרפתי. זכר ספר אנדראס:

"עם סיום המלחמה פרחתי בחורשה בזון קלייה למטריה ולוח האכבי שלגונות פאג-פונג. לאחר ההצלחה, הפעלנו את הפטוחם כל ערב בשנות ה-50. במשן כהה שנים זו הייתה אטרקציה לבני המוער, אך כל כך הופעתינו נשיהם אחד בארנסט והודיע ליל מחרות הקסף הטוב שלילטמי לו, 'שהחומר בינוים הסתומים. הקלייניטים שליל' (הילדיהם) לא התאימו לו, הוא טען שהרוגש מפריש ללקחות המבוגרים. ארנסט לא הסכים לפאות אותו על הפרס החוזה ולבסוף החלט על משפט חברים. כשופט נבחר אליעזר הרשפולד (שאכן היה בגורסיה שופט). אני לקחתי עורך דין לאחר המברחות הוחלט שארנסט ייפצה אותו ב- 36 לירות. גם ארנסט וגם אני לא היינו מושוכיס מפסק הדין ורק השופט היישפולד היה מבוסט לחזור עוד פעמיים לכט השיפוט. לפרט הסקירה זהה, במשן כל השנים המשקם להיות חקרים טובים. בעבר שפם, כשארנסט היה כבר חוליה טaad, ובאמת לבקש אותו הוא אמר לו: 'יכל השיטם הצקה לסתה שלא התנהגתמי אלין קרואן'

...פָּרָץ!

מצרייך למבנה אבן

"בתחילת שנות החמשים", סיפורת חנה צדוק, במת' של ארנסט, "נסעו אבי וסבא חווו לטכור את הכלוב בברטניה, שהיה בעלותם לפני הסלחת את הכסף, שקיבלו מהטכיריה, הם ייעדו להעברת פינגיון מהארץ ללבנה אבן, המבנה החדש מוקן על ידי ארכיטקט ידוע באותה תקופה, גרטטל, חשוב פראי שתקופת הבניה לא השפיעה על הפעלה השוותת, שכן, לפני הריסת הצריף הישן, שעלה שנותיו הוקם מבנה האבן, הם הקימו צריף אלטרנטיבי, כך שפינגיון לא נסגר אפילו ליום אחד".

"...אורח נעה ללון..."

את טרנד הציררים (חדרים - בגרמנית) בארץ לא הצליחו בשנות ה- 80, בנהריה זה היה אחד סטוקות הפרסה של תושבים רכבים כבר בהתחלה. היו אבל שכונת הקיש פיט חדר אחד או שניים והשיכו אותו למופשים שבאו מנהריה מכל רחבי הארץ והוא כלל שיילם חדרים במיוחד לשם כך. ארנסט היה מוהג בראשית הקיש לשלם מראש לכל העונה לבניין האזטרים וכן הבטיח לעצמו מادرם אוטם היה משוכן למופשים שבאו לנهرיה.

במשך כל החופש הגדיל עבדתי בפינגן, אחד התפקידים שהוביל עלי היה לנקות את המופשים לציררים שהיו ספוחרים ברחבי נהריה. תמיד צירפני אליו חברות מהכיתה שלי וכאן גם היו זכות בדמי כס. פינגן טיפק ארחות לכל המדרדים שהושכרו על ידי ארנסט בנהריה. מריאנה הייתה מוגעה בחשש בבדוק כי להזכיר את ארחות הבקור. שלא היו מכישות אף בית טלן בכספי הקיש היו טזאים כ- 1000 ארוחות חסות ביום. התקומות היה תמיד מלא. רוב האורחים היו תבריזים ותבריזים מושבים או עדי עובדים של אגד, דן, והתעשייה האוורית כשהיהו קיבלו חדר וארכעה תלויות לארחות, אותן יכול לנצח בשך כל היום. להבדיל מבית טלן שום אוכלם רק בשעות קניות, הנושאים יכול לאכול כל עוד המסעדה הייתה פתוחה, והיא הייתה פתוחה יומם ולילה. האטרקציה היהודית או הייתה תות שדה שעוזל אותם במטבב בן עמי. בפינגן היו מטבחים אוטם עם קפצת סטולבת שטרואס – זה היה באמת פשטו שא' אפשר היה למצא בשום מקום אחר בארץ. נכרת חנה בתו של ארנסט.

*אני הייתי מספק לפינגן סחורות, כניר בשבת, מספר פיק שטרואס, שהורי הם שיסדו את הסחבות, בתחילת עס סגלה רטפסה לחסוך ואחר כך בטנדרא. את סחיות הגלידה, שכל אחת שקללה עשרה ק"ג, הייתי צריך להעביר במזו ידי" לקירור. זו הייתה ספיש עבודה פרך. בשכונות, הייתה שבירת הסchorה טוקדם בבדוק כי שהרב קלר לא יודאה, הר' הוא היה השק שלם. אספקת הסchorה שלם לפינגן הייתה בכמות כל כך גדולות, שלפעמים הייתה צריך לכוא אליהם סעפים ביום. הייתה סאוד מאושר כשות לא קרת.

"...גינה לי..."

אחר המעבר למכנה החדש, הפקה החזר האחורי לגינט בידור. בגינה, שפעלה בקיין, ניגנה מוזמורות בכל ימי השבוע, ובמסנן סוף השבוע ליווה את כל האמנים החשובים של אותה תקופה שהופיעו על במת הגינה של פינגוין, בינם רברכה צפירה, ישראל שחף, שושנה דמאר, יפהirkן, שמשון בר נוי, רבעית טונדזון התיאטרון, מוזמורת רשות השידור בניצחונו של דני גוטפריד, רחל אטאס, אריק לביא, אורי זוהר, בומבה צור, שייקה אופיר, יעקב בודו, אלכסנדר יהלומי, שמעון ישראלי ואפילו שלישית הגשש החיוור. לארכנט הייתה שיטה מיוחדת לגיס את האמנים.

"לקראת תחילת הקיץ" **ספרות חנה**, אבא נהג לנסוע לתל אביב ולפנסים לך אותו איתך. שבנו בבית הקפה היחיד 'גינה' וראינו כי מופיע שם, וכך ידע אבא את מי כדי להביא לפינגוין הסתובבנו גם בbatis הקפה בחיפה ואני זכרת הישב את הפעם שבה חתטנו חזזה עם אורי זוהר ואילנה רביבא. אני גם זכרת שחיה טופול סייר להצעתנו, כי כבר אז לא היה סוק להופיע בתבי קפה".

שי' שורץ (דיל). סקסופונייסט, עבר בעל להקה **'סיקי וטזמורתי'**, וכי היה בעלי של מלון עדן בנחריה, היה אחד מהאמנים שגוייס על ידי ארנסט. ועל כך הוא סביר: "זה היה בפברואר 1954. ניגנתי עם הלהקה שלו בבר יוקרתי בבית ציוני אמריקה ומתוך כדי חנינה לא יכולתי שלא לשים לב לגרבר סבוגר שישב עם בחורה צעירה. הרגשתי שהם באו לא רק לבלתם הברמן, אותן שלחו לברר. אמר להם רציתם לדבר אתם, בהפסקת כשונגשטי אליהם. הציגו את עצם ארכנט אופנהייםר בחתו חנה. הבעל של פינגוין בנחריה, מוצא חן בעיני סגן הנגינה שלהם וגם שמנת עיתם לא עושים בעיתם, אסור לי ארנסט, אני מזמן אמרם לנון אצלם בעונת הקיץ, למחורת נסעתני לנחריה. ראייתי את הפסוק ומיד חתמתי על חזזה עם ארנסט: 282 לרוט פלוס אהוחות וחדר לכל אחד מחברי הלהקה שלו. אחר כך גיליתי שארנסט אהב מאוד סקסיקה וכיבר את האמנים שהופיעו אצלן: כולם חשבנו שהוא בצל הבית היכ טוב בעולם. זו הייתה השנה היכ יפה בחיה".

"בסוגרת דאגתן של אביו להציגת פינגוין, הוא אפילו היה שולח אוחז לרגל בתבי הקפה الآחים **ספרות חנה**, היהתי מבקרת בgmt של 'טוני לוי' ו'גינט' ורואה למי יש יותר עבודה, ונדר כדי כך שאפי להיות מספר אחד".

גינת פינגוין, שהכילה 600 מקומות ישיבה הייתה מלאה ערב רב בשנות הקיץ.

"abhängig לבמתה בפינגוין", מספר סימא שטראוס, "גם כשהלא תמיד היה ל כסף הצלחות להיכנס אליו לשולם. ארכנט העלים עין, אך הוא לא סטש הפסיד. הוא ירד לנצל אותם, לשנעש את האורחות, ובמיוחד כשההמקום עוז לא התסללא, הוא עוזר אתם להיכנס חינם. אבל כשהגינה התסתלה באורחות, הוא שילת אותם טשטט. כל שנה לאחר שנבחרה מלכת היופי היו כל המתמודדות עלות על רכבת וספינות לנחריה. למחורת נערכה בגינה תצוגת אופנה וכל המודעות הציגו את מיטב האופנה של אותה תקופה. אורחיו פינגוין לא ישבו את התקופה שהסריטו בגליל המשבב את הסרט **'יהודית'**. השחקנים הראשיים של הסרט: פיטר פינק וסופיה לנקה היו לאורחים קבועים של המסעדה. גם דלה לביא בת שבי ציון השכנת השחקנית הישראלית הראשונה בחוליוו, הייתה תמיד מבקרת בפינגוין כשבאה לחופשות סולדתג.

יזחוק רביב נציג עיריית דוחה בפגישה בעריה - 1995

צייר (שלמה זלטן, ראש עיריית דוחה) בפגישה בעריה - 1992

בכלל הצפון של ישראל. במשך כל השנים הייתה מטרתו לחמיל של העיתונאים הזרים, שנשלחו ארצה לסקור את ההתרחשויות בגבול הצפוני, גם קציני האו"ם היו חלק בלתי נפרד מהנושא. בפיגוע נפצעו בשנת ה-85 וה-86 אנשי סודין ישראליים בחשאי עם תושבים סלביינן ערבי אחד התאזרח בפיגוע לאי אשקל, לימים ראש סמשלת ישראל, אבל באותה תקופה היה שר האוצר, והוא בשלום על יד בקש לשלם שהיו טוכנים לספר על המתרחש בארץ. ולאחר מלחת לבנון הראשונה היה פיגוע טקום מפגשים של בכירים מצבאות דרום לבנון וקציני וכובען הצדקה לכזון שר האוצר פנה למצלר בשאלת הבהאה: "לשלם לך או ישר לאדון זהה?". לא היה פוליטיקאי שהגיע לצפון ולא נכנס לפיגוע. בפיגוע רקחו את כל הדילם של הנסיבות של הפוליטיקה האזרית. חברי כנסת מהצפון כמו מיכא גולדמן, מספוגת העבודה, או שלום שמחון שר החקלאות פגיעים מדי יום שיישי לפיגוע למפגש חבריהם או פגישות עסקיות. אל-דור. שליטים היה סאמו של קלנטון, וחутן פרט נובל לשלם (2002). היה סנטור צער כשהגענו לארחות אחרים בזמן שסידר

פוליטקים, חברי כנסת ואפיילו ראיין ממשלה היו אף הם אורחים בפיגוען. ארנסט נזהר: "ערב אחד התאזרח בפיגוע לאי אשקל, לימים ראש סמשלת ישראל, אבל באותה תקופה היה שר האוצר, והוא בשלום על יד בקש לשלם שהיו טוכנים לספר על המתרחש בארץ. לשלם לך או ישר לאדון זהה?". חברי כנסת מהצפון כמו מיכא גולדמן רקחו את כל הדילם של הנסיבות של הפוליטיקה האזרית. חברי כנסת מהצפון כמו מיכא גולדמן, מספוגת העבודה, או שלום שמחון שר החקלאות פגיעים מדי יום שיישי לפיגוע למפגש חבריהם או פגישות עסקיות. אל-דור. שליטים היה סאמו של קלנטון, וחутן פרט נובל לשלם (2002). היה סנטור צער כשהגענו לארחות אחרים בזמן שסידר

שגעון המודיקה

בחורף 1967 – 1968, פתחו אילן וחבריו, שיימי ברגר, סוקי בילצבלאג, אבי שטינטץ ופי רוזן סונדרז לילה בפינגוין, מסקון שכלהם שירתו עדין בצהיל, המקסום גפתח רוק בשישי ושבת שםו של המקום יצא למרחוק ומשך אליו צעירים מכל הארץ.

ẤTTNHTTA

שלושים שנה של מחויבות טוטאלית לפינגוון. החל למת אוטותיהם בארכנטו. עם עידבם של בת חנה ובעה משה (1966), שהו שותפים בניהול העסק. ואילן בן שעדרין שירת בצה"ל, נפל עיקר השול על כתפי. גם אם שפינוון היה קשור לתרבות ועםם שמי לא מילא תפקידם, שפילהה בעבר תפקד חשוב בניהול המקומות, החלמה ולאחר מכן קוצר נפטרה. לא היה טרי שיתחלק אותו במעמדת של ניהול עסק כל כך גדול ומורכב ובכל עתודה של פינגוון לא היה לה ברור, היות ולא היה בטוח שאילן יזכה לקחת את העסק לידי בעתיד, لكن החלטת ארכנטו צנעה בזינים להשכיר את המקומות.

פינגוון הושכר, וארכנטו התפנה להגשים חלום ישן והלך למסוד עברי באולם של קיבוץ געתון

"פינגוון היא חלק מהזיכרון של כל גරיני", אומר איתן ורטהייסטר. "פינגוון בשביי אף פעם לא הייתה רק מסעדת, לבוא לפינגוון זה היה כמו לחזור הביתה. כולם הכירו את כלם, תמיד יכולת לפגוש שם את אותם האנשים וגם את אותם המצלרים. את כל הלהקות והזמרים של אותה תקופה ראיינו בוגת פינגוון. בדרך כלל החורים שלי היו לךחים או כי את הגיע פינגוון אבל היי גם סקרים שביחד עם חברות טיפס על אחד העשיים והצטט לנושה בוגת. את להקת הגשש החיבור ראיינו בפעם הראשונה בוגת פינגוון.

האכל האחוב עלי בפינגוון הוא השפצל. בתוילר, בתקופת הצנע יצא לפינגוון ולأكل שניצל היה אירוג וסינק נחשב מודע. הימס מכם ספרים כמה ציפורים היו לו בצלחת.

שהייתו ילד סיוף הגודלים אגדות על מה שהוא בפינגוון כשאנחנו עוד לא תלידנו פינגוון קשור אליו לתרבות ועםם שמי לא מילא תפקידם פונקציית בוגרת של אותה תקופה פינגוון היה סוגה 'הטושבה'. כשבבב ספר וצמן היה המצדד המסורתי של העיר לא ידע' בפירות ההורים הוא תסיד מהכים לנו בפינגוון עד שהתהלוכה תסתיעם. זו הייתה המסורת.

אני זכר את ארכנטו ומריאנה ואיפילו את איזא של ארכנטו. זה חלק מזיכרונות

בכל יום שישי נפגשנו לשיבת 'הפרלמנט', בתחילת זה היה פגישה עם החברה וליטס כעישאותי נפגשנו בפינגוון עם משפחotta של אריאלה, עם הויה ועם אחותה לגלילטיש בפינגוון. הסיום אסננו עבר שימיים. אבל תמיד נהנונו לבוא לשם.

היום, שאנו גור בקיוסקה, מיק שטרואס ואני נפגשים בפינגוון - שעשים פרלמנט. הרבה אורחים שבאו לבקר בישקר האכלנו בפינגוון, אם בקבוקאות באולם האירועים ובודדים בפינגוון.

"לאילן שענפיו מרוביין" (אבותנו י"ז)

בשנת 1969, בתום שירותו הצבאי, ותוך שהוא מתלבט מה לעשות בהמשך, נפל לידי אילן המגן הגרמני "שטרן" שם קרא על "Winerwald", רשות של כמאה שיסים מסעדות באירופה. כאחד שהכיר מקרוב את הקשיים של ניהול מסעדה אחת, הוא לא הבין כיצד בעל בית אחד יכול להתגבר על קשיי ניהול של כל כך הרבה מסעדות. כהסיף זאת לאבי, ענה לו הלה בבדיקות הדעת, "למה שלא תיסע לגלות זאת בעצמך?"

אף אחד מהמשפחה לא האמין שהוא יזכה זאת ברצינות, אך תוך זמן קצר נטו לאגדינה והתקבל לאחת מסעדות הרשות כמתלמיד. במשך הזמן, לאחר שעבד בתפקידים שונים בכמה מסעדות הרשות, לאור הצלחתם בהם, נשלח עלי - ידי הבעלים למנהל ניהול מסעדות ובתי מלון בבית ספר שווייצרי שהיה שייך לשפט. לאחר כשלוש שנים התמנה לתפקיד מנהל במסעדת הדגל של הרשות בסיניק, בשנה שבה התקיימה שם האולימפיאדה, הייתה לו אישור כניסה חופשי לכפר האולימפי, שם פגש את הספורטאים הישראלים. חוויה טקציב את איסות האסון.

"באوها שנות אוקטובר 1972", מס' 11, "הוחנן אף לגורמניה כדי לקבל את סדרית האזרחות של עיר הולידתו, אופנברג. טויו רחש העיר. כטבון שהייתי לצדיהם בטקס. ולאחריו ערכנו סיור בשורשים בעיר. באחת השיחות שחיינו לנו, הוא שאל אותי על תכניתם לעתיד. בשאלת זו התשכתי בעצמי כבר לא פעם הצלחתי בגורמניה והפכתי לאחד מצעירות המנהלים הפיאבוליטים בראשת Winerwald Nahariya והוא ל' ברור שאני יכול להמשיך להתקדם שם, ואולי יוכל לראות את עתידי בגורמניה. אבל, ידעתו שאבא כבר סבוג בשבייל לחזור לנוהל את העסק המשפחתי הכל כך תובעני. ידעתי גם שהוא אופציה הנדל'ינית לשטח עלי עמד פינאי אין כדאית. ידעתו גם שבستر לבן הוא-Pacific שากח את העסק לידי". ומס' לא רצימתי לאזכור אותו. סיור ונפש בשני כסדר באבא, הסוחבות כלפי אבי הכרעה את הCPF, והבטחו לחזור לארץ ולעטך."

Der frühere Offenbacher Bürger Ernst Oppenheimer (Mitte) wurde gestern von Oberbürgermeister Georg Dietrich mit der Bürgerplakette der Stadt ausgezeichnet. Das Stadtoberhaupt würdigte damit die Verdienste des heute in Israel lebenden Mannes um die Freundschaft zwischen Offenbach und der israelischen Hafenstadt Nahariya. Links der Sohn des Geehrten, Ilan Oppenheimer.

Foto: Lambe

Der frühere Offenbacher Bürger Ernst Oppenheimer (Mitte) wurde gestern von Oberbürgermeister Georg Dietrich mit der Bürgerplakette der Stadt ausgezeichnet. Das Stadtoberhaupt würdigte damit die Verdienste des heute in Israel lebenden Mannes um die Freundschaft zwischen Offenbach und der israelischen Hafenstadt Nahariya. Links der Sohn des Geehrten, Ilan Oppenheimer.

Foto: Lambe

Die Bürgermedaille für Ernst Oppenheimer

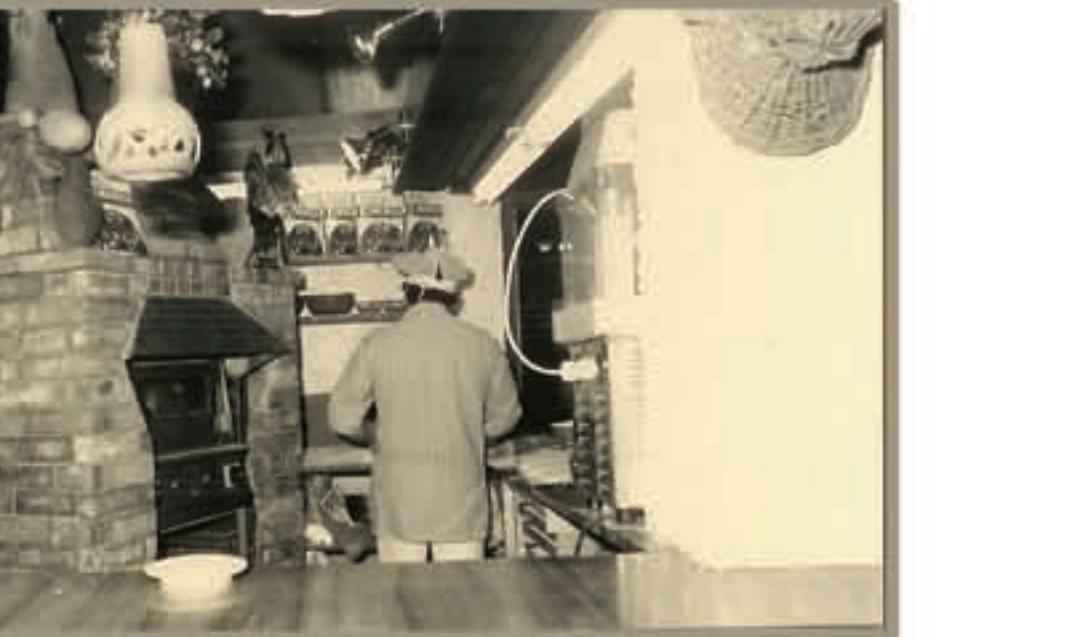
Er war stets um Versöhnung bemüht

Offenbach (gk). — Ernst Oppenheimer, 65 Jahre alt, gebürtiger Offenbacher seit 1937 Israeli und Bürger der Küstenstadt Nahariya, wurde am Donnerstag im Offenbacher Rathaus mit der Bürgermedaille der Stadt geehrt. Oberbürgermeister Georg Dietrich würdigte den Mann, der seine alte Heimat nicht vergessen und trotz schwerer Jahre der Verfolgung Wege der Versöhnung sucht, als Förderer des Jugendaustausches zwischen Offenbach und Nahariya. Die freundschaftlichen Kontakte zwischen der Lederstadt und der 1934 von deutschen Juden gegründeten, fast nur vom Tourismus lebenden Stadt Nahariya, verdanke mauschließlich Ernst Oppenheimer, sagte Dietrich.

Der Gast aus Israel besucht zur Zeit mit seinem Sohn die ehemalige Heimatstadt, in der sich so vieles geändert hat. Ernst Oppenheimer war vor Jahrzehnten Junierchef des bekannten Offenbacher Kaufhauses Hugo Oppenheimer am Marktplatz, dem heutigen Kaufhaus Hiltner. Letztlich hatte sein Vater Hugo Oppenheimer das Kaufhaus verkaufen. Kürzlich weilten junge israeli-

hut sie 30 000 Bürger. Ernst Oppenheimer besitzt ein Café in Nahariya. Seine Frau stammt aus Bielefeld.

Noch heute hängt Ernst Oppenheimer an seiner Geburtsstadt Offenbach. Seit Jahren bemüht er sich um die Betreuung deutscher Touristen, um Kontakte zu jungen Menschen aus Offenbach. Kürzlich weilten junge israeli-

וכך, למורת הצלחתו, החליט אין לחזור ארצה ולקח על עצמו את ניהול פינובי, על אף הוא מספן:

“כשחוורי לארץ היוו בסך הכל בן 24. טמפל ילד. לאחר שיטפון המסעודה, התחלמתי מיד לנצל עסק שהוא בו מאה ועשרים עובדים. ליטסדיי” וניסיוני בניהול מסעדות ברגמניה הקטן לי מיזנאניות ומתקומות שללא תאמו לנויהל המסורתית של פינובי, لكنطبعי היה שארצה להנהל את המסעודה לבני. אך היה להה סחיר, בדידות מקצועית, כזו שלבטה לא הורלהשה בדור שקדם לי. כשהחובודה והאחריות התחלקו בין כל בני המשפחה”. לפניו שאלין חזר פרגמניה נוצר קשר בין לבן מנפרד כך. איש עסקים ובוגלים של יристיני, רשות פיצריות. את הקשר בין השניים יצר מיכאל שטרואוס. כתוואה הקשר זה, פתח אילן סניף של יристיני בפינובי, וכבר ביום הפתיחה יכול תושבי נהריה להנות מה’טרנד’, שהיה חדש גם בארץ. יודמה זו הייתה הראשונה בין רבות רבות שתבכאנה לאחריה. חמיש שנים, ניהל אילן את פינובי בטוכנות החדרשה. אך למורת השומם והעבודה והקשה במסעדת ירע לזהות הדמנויות עסקאות זה החל ברכישת השטח הסמוך לפינובי.

אלין התרשם מהגער הרציף והמסור ולקראת
שחררו הזמין את מאיר לשיחה.
"כשהגעתי לפינגוין", סספר מאיר, "אלין שאל
אותי אם אני רוצה להיות מנהל. שאלתי בתסימות
- מנהל על מה? על הסטудיו, הוא ענה, אפרתי
לִ שכל החיים תלמידי על זה".
מאז הפק מאיר לשוטף נאמן לכל היוזמות
העסקיות של אלין. ראייתה של השותפות,
שנמשכה שנים ובות, החלה בניהול משותף של
עסק פינגוין, שככללו את המסעדה ואת חניון
הטבע
לצד ניהול השוטף של העסקים הקיימים, הוביל
אל יוזמות חדשות לבקרים, שהרחיבים את הטווח
העסקי של פינגוין. ביןין פיתוח "חצר
האחרית", שהיא פאב-מסעדה. כמו כן שופע
המקום בו היה 'בית הפורי' והפק לגלידריה
מצילה.
"הגלידריה פרחה עד כדי כך", סספר מאיר
אבטבול, "שהעירייה סקרה את שדרות הגעתון
בסיום שבוע על מנת שנוכל להעסיד ברחוב
שולחןנות וכייסאות".

ב - 1976 רכשה משפחת אופנהיים את המבנה
הසמוך, שהיה בעבר מספיה של זילג וייעקב
בשלב ראשון, נצלה רק החזית של הבניין, שם
פתח אלין חלון למכירת גלידה. היה זה הצעד
הראשון לקראת פיתוח עסק רחוב יותר. כדי
לפנות לעצמו זמן להמשך הפיתוח, השכיר אלין
את פינגוין לאלברטו מסרטן, בעל זיכרון של 'יריסטי'
בצפון, שהפך את כל מסעדת פינגוין לפיצרייה
עם תום שיפוץ המאפייה. נפתח במקומו גם
מרכז למכירת מוצרי טבע כגון 'תוספי מזון', כל
kosmetika וסזון אורגני, וכן 'בית הפורי'. כל
הكونספט הזה היה רעיון חדשני לאותה תקופה
המרכז כלל גם חנות לממכר עציים וריהוט קון
וחנות לדברי 'יד שנייה'.

בשנת 1980 חזרה המסעדה לרשותו של אלין

麥堯
מכוון שהשוכר לא עסד בתנאי החזווה.
בתקופה זו, התחדש הקשר בין בן ילד
טיפוחין, מאיר אבטבול, קשר ש庆幸יד להולד
שותפות עסקית בין השניים. מאיר היה אחד
הנערים שעבדו בפינגוין, בחופשות בית ספר,
ובשבתוות וחגים והתמודד שם עד לגיוסו לצבא

אלו ואחרות היו לא פעם מעונה לצרכים: נקודת המורה של מסעדי פינגיון במשך כל השנים, הייתה הפער בין הקיש לבין האט הפעילות בחורף. הפער היה ממשוני במיוחד לאור העובדה שפינגיון הייתה מסעדה מאווררכבים, שגם בחורף היה צריך לשולם את שכרם.

ודרשת פתרון שבדיעכה, הוליד כפה וכמה עסקים חדשים. כגון חלוקת שטח המסעדה לשניים, בחצי האחד כהני שהושכר, נפתח כל בזקע. לצד המזרחי של פינגוין נפתח ב-1987 עסק חדש לגסרי, פינגוון-קוק, סייל סאיד אוחזין.

זיהה שאחד הפוריקטים נחלש או נכשל, מיד ניצל זאת להזדמנות עסקית חדשה. כך קרה שהפאב, אחד מ

"...ופרצת ימה..."

אבל מולת הכוורת של חוש והזמות של אילן היה לא ספק פרויקט "טיילת נהריה" שנפתחה בשנת 1987. על כן מספר מאיר אבטבול, שותפו של אילן:

"את שטח החוף שבין שפרק הגעתון ודורמה יי' עד שביל השקמה, לבן רח' סוקולוב קיבלו מהעירייה. על פי החוזה, על חברת-AA פיננסיו היה לפתח את הטיפוח ולהפעילה לתקופה של עשר שנים, שבסיום יעביר הפרויקט לידי העירייה. בתמורה לקבלת השטח היה על החברה לשלם לה תגסולים. בסתיוות שיא. תוך ארבעה חודשים בלבד הוקם המקסם ונפתחו בו שטונה עסקים של אוכל בידור: 'קפולסקי', 'פאן בית', 'פיננסיו בטיטיל', פאב 'סול הים', 'סיצא סרי', 'טאהל בדזאי', 'אורן בורי' - מסעדת דגים, ולנה פארק, וכן אומן הסירות בתכנון, והחולץ שוגנון הבניה האחד לכל המוצר ששוכן הכתבה מדירות שכונת העסקים לא יתרחש זה בזה וכך אחד לא ימכור את המוצר ששוכן מוכר. למשל, אם הפאב פוכר שתייה חריפה, אז בפיננסיו לא יוכל שתייה חריפה. ואכן העסקים עבדו בשיתוף פעולה. על כן מעיר, פאר או חוץ, שהיה בעל הפאב בטיטיל: 'פעם נגמורה ל' חבית הבירה. אילן, שבցצטו פתח בטיטיל טניר של מסעדת פיננסיו ניתק את חבית הבירה במסעדת והעביר ל' אותן, ביסודן שאן דבר זהה פאב ביל' בירה'. פרויקט הטיטיל הצליח בכך, שרצוות החוף, שורך סוטים ופושעים הסתובבם בתה, הפקה לפנינה העיר. הטיטיל נחשה גם לפנינה ארכיטקטונית. שאפילו סדרים מהפקולטה לארכיטקטורה מהטכניון צייטו אותה לשבח. כמות האנשים שהגיעה בסוף השבוע לטיטיל הייתה עצומה. אלפי מבקרים הגיעו מננהריה וסביבותיה. ההנהלה והבאה הופעות של טובים נערכו תחרויות גילישה ותחרויות של אופניים.

"הפטו שלם היה לגשות למשן הקהלה", מספר מאיר אבטבול, "בתחילת שנת תלי'סודים פיזרנו טנטוס כל סוכריות לתלמידים."

הצלחת המקסם שרורה גם קמאת. צורתה העין גרצה למכירת מחרשת צאל' חברת אגפינטן השיגה את החוזה באמצעים לא כשרים. כשהשופר העיקרי לרכילות הי' הסטטוניות. בסוף של דבר, בשנת 1992, ואולי גם בגלל אותה זאת עין, נמכר הפרויקט לעירייה, לפני שהחוצה הסתיים.

כיכר העיר

את השמי והמעבר מסעגדת פינגון לכיכר פינגון, יום אילן לאחר שהתברר לו שחלוקת שטח המסעדה לשני עסקים קטנים, לא עונתה על הבניה העיקרית

של ההאטה העסקית בשנות החורף, אך חיפש אליהם חישיט.

'בשנת 1990', ספר מאיר השותף, 'קיבלו תוכנית לשיפור פינגון סהדריכל רם גולדברג התוכנית הייתה איחוד מבנה המסעפה ופינגון למרכז קניות ובילוי מקורה ומכווג המרכז כלל עשר חנויות ושלוש מסעדות: חלון גלידה חלון פיצה אלומ איז羞ס וק איז羞ס וכעבור שנה פתחו את 'בא ל' פינגון', שרות משלחים של אוכל מסעגדה ופיצות גם את כיכר פינגון, פתחו סבל שפינגון נסגר למשך אפסד.

לאראשונה הצליח אילן לפתח את הבניה שלילו את פינגון מיום היווסדו: במשך שנים ארוכות המסעדה הייתה מלאה גם בחורף וגם בקיץ. רבים היו הצערירים שהתחילה בפינגון תחת הגנהתו של אילן את הקריירה המקאצנית שלהם: אחד מהם הוא מישל עקיבא. 'כשיהלמתי את פינגון תסדי קיברתי גיבוי טאליך, קיבלתי סטט כלים לנעדיד להיות רצוע ולנהל את העובדים בדרך נועם ושלם – אם היה טוב עם העובדים הם יחוירו לך גם עם האורחים בססדה – הקליינט טעל הכל. פינגון זה טסס ונטול את השובדים בדרך נועם ושלם – אם היה טוב עם העובדים והיומם למסחר שיש לי עסק שלי, הוא טסחין ליעק לך ואני יודע שאתה תמודד יכול לבוא אליו עם כל בעית.'

גם שרון רותם מסורת על תחילת דרכה המקאצנית בפינגון.

'עבדתי בפינגון ס-1991 עד 2002. פינגון בזמנן זהה היה 'המוסד בנהריה': לרבים סבבי ונדרה זה היה מקום העבודה הראשון. היו צוות העובדים פאוד גודל, מادر טהבש ומילבד. בסוף הימים היוו הולכים ישר מהבעיטה לפאב סול הום לבלבות ביהוד. המסעדה נתנה ספואן שירותים ברובם היוו בלעדיהם בהרבה שירותים: בא ל' פינגון, פינגון איז羞ס (קייטרינג) גם בחוות (לאירועים קטנים עד 60 איש) בניה ומוחוץ לנברה איז羞ס גודלים עד 1000 איש, אז לא היו טעכרים ומפיקים, אנחנו היוו ספקים את כל השירותים. האלים היה פאוד פועל. בשעתו פינגון הייתה האופציה היחידה: התפריט, השירות, הרשות הייתה מאוד ביתית. בפינגון שעבדים יהודים וערבים הן בסטבוח והן כמלצרים וכולם טקבלים יחס שווה טאליך ווימיטים בין כל העובדים הם חבירים'.

פינגוין בכפר

לאור הצלחה של כיכר פינגוין בניהוריה, פנה בשנת 1992 איתן ורטהיימר לאיל בבקשתו שיפתח מסעדה במרקז הקניות שהקים בכפר ורדים. תוך כמה חודשים נפתח סניף של פינגוין בכפר ורדים. עד טהרה נפתח ליד המסעדה גם אולם אירוחים.

פינגוין על גלגלים...

בשנת 1990 נפתח עסק חדש. את הקטירינה המקורי שהتابקשו לעשוט באופן קבוע אוירעים לשטרואס ולשקר, השם הטוב של הקטירינה התפשט ונם התחיל הגש עם הקטירינה עד לתל אביב אחד האירועים הראשונים היה האירוח של אורכ'יזב' נשי בריה'ס באולם יסום שהגיע לביקור בשקר. ביקשו מאלון שאמת האוכל יביאו פינגוין, אז גם התחל לרכש את הצד ופאירען לאירוע נרכש ציוד רב יותר. באותה התקופה לא היו עסקים שהשכיתו את כל הצד, וכך לקטירינה של פינגוין היה את כל הצד הנדרש. כמו כן הם ביצעו עצם כל אירוע פשוט שבס מטבחים וספוקים לא הי אג, שירות הקטירינה של פינגוין נתן את כל מה שנדרש להפקת האירוע.

"בחורף אחרי השיפוץ בשנת 1991 נכנסתי לעבוד בפינגוין בבר". מספר דני אוחזון, "לאט התפתחה הקטירינה וגם שם עבדתי – באותה תקופה הקטירינה של פינגוין הייתה מהמובילים בארץ. הקטירינה עצמה הייתה כמו טופע. אילן ומאיר עבדו קשה מדי לצד העובדים."

"אנחנו היו כמו הילדים שלהם והזוגיות שלהם הייתה סושלתה, אף פעם לא ראתה מריבות בינויהם – אילן היה תמיד המרבה".

פינגוין גם הקדים את זמנו מבחינת הבישול, שנעשה ספסל לפני הליקות. האירועים הגדולים שנגעשו על ידי קטירינה פינגוין היו בbatisים של משפחות קופלה. דוד פרדריך, יוסי מיטן, יואל פלאשר, טוני קירשנבאום, בbatisים של סטף ואיתן ורטהיימר ובחותות רגנית לאיל ואסיקן. שעוזר פאמן מכבי ת"א וכמונן אירועים רבים שנערכו בדירות של טיכאל שטרואס. האירוע הגדול ביותר היה ל-15 אלף איש לרגל יום העצמאות לטפעל ישקר בתפן.

השלט שבתוד המעו

טלפון: 03-9200000 | דואיל: info@bora.com

היה בימים היה שבוע זה תמן אביך כ ר' נדל, דודון, עם כתבי ר' ורשות, מזכיר סידר ר' זעיר ב' חזון לזרות למסדרת השם אשר נזכר לא לו לספר את הספורה שלו. וכן הזכיר סידר טלית מסדר בצלאי אביך, עליה בדורו על ואלטנטו של ר' יוזה. "אשבל הול", אילן נוטה בהרבה, אמר מהו הטעם יותר מסובב מוקבץות.

הספירה וויקרא פאורהם נסאוותן
ברור כל דבר

דונוט מיימי מלחמה

ייחמת לבנון השנייה
ויל-אוגוסט 2006

פינגוין – עבר, הווה, עתיד

גם בשעות הקשות שפקדו את הארץ, הן בנסיבות השונות ובימי המתח בגבול הצפוני שהשפינו רבות על מצב התיירות בצפון לא נסגר פינגוין לרגע, פרט לערב יום הכיפורים ערבי יום הזיכרון לחיל צהיל, ערבי יום השואה וכטבון יום כיפור. נהרייה, פעם עיר הקיט של המדינה השתנתה. בית המלון הפכו לבתי אבות, מלולות ובתי קפה נפתחים ונסגרים – ורק פינגוין חי וקיים. ובכニסה, בימי שישי שבת, עדין משתרך תור של מבקרים, שלא הצלחו לטצואו שולחן פנוי. 180 מקומות יש במסעדת, ששינה את פניה במלון השניים, אבל הטעם נשאר אותו טעם וגם האופי נשאר כשהיה. גם הסיפורים – ספק יציאות, ספק אגדות – לא השתנו. כמו הסיפור על אותן יקה, שמדי יום נהג לאכול בפינגוין עד שיום אחד ראה אותו סבא הווא אופנה! מיר סודד את למ אצט המתחורה פיבלמן, ספול. שאל אותו הווא: "פה קרה? אויל השירות לא טוב, אויל איכות האכל?" ילא, ענה היקת, "הלאטי לטיפול אצל הרופא שניים והוא חורה ל לאכול רק הצד השני."

בן גוריון נאום ז'נבה

ארנסט אופנהיימר

(קטעים פנאום שנשא בשנות החמישים לפני חבריו הרוטרי בנהריה)

וזאי קשה לכם לתאר חיים מה פינגיאן סימלה או בעי הגרהאים. שנים הללו היוו פינגיאן סיום ספק ועם מקום חיפוש עבורה כל הפליגים והמתיישבים. בנוסף לכך שיטש כספריה וכתחנת מידיע אשר שירתה טקטיים ודרים כאחד. תסוד שאפנו להניע לכל אורת, צער או זען, עני או עשיר. את שהווינו בנחריה עד כמה אפשר. לרצות אורחים מכל שכבות העם זו שיטה לא קללה עבר בעל מסנדה, במיוחד כשמדובר בארכן מפותחת נטול מסורת אחת ובמושבת קטנה הקולות עוד וצד שלם. היה קשה – תרתי משפט – לאסוף את כלום תחת קורת גג אחד.

חבל מאד שהרשויות שלנו מגייסות לפסקנות כה פשוטה באשר לפריהה הכלכלית המדומה אשר חולכת ומצטמצמת בשנים האחרונות למספר ישים טוען בשנה. הגיעו הזמן שככל היותר בקהלינו עשו הכל על מנת לשמר בנחריה את ענף הפרונסה הזה.

לפribaה הצער נהנית אינה בעלת מול סבחנות פיקומת הגיאוגרפיה, אך הרשותות חייבת לדעתם בינו לבין מטבח ניסיון. כמה קשה המטלה לחביא מסענין תעשייה וסתור חדשניים לצפין, لكن לא ברור לי כלל וכלל. מחייב ענף הפרונסה הוותיק ובנבר החשוב ביותר של נהרים, לא רק שלא מקדמים אותו אלא מנסים אף לשלים לרגל בשיטות ואורות שונות.

חנה צהוב

פינגיאן בשבילי בטור יילדה הוא המקום שהלכתי לאכול בו צהרים ביום הכביסה של איסא שלי. כשהיה לא בישלה ארוחת צהרים. בשמחות תורה אני זוכרת שהיינו מחלקים בבית הכנסת לכל ילד פתק שמאפשר לו לקנות גלידה בפינגיאן ואףלו שאני הייתה הבית שלו, הלכתי עם הפתק של בריגושים אל. בזאת דבר ראשון שהייתי ששה כשבועות בביתה היה לאכול בפינגיאן ובתום בוגרת עבדתי שם. כמובן שהתחזקירות הזוחר בינוו של שוטפת כלים ועם השנים קודשת. אחריו שהתחתנתי באננו בן דורי ואני לעבוד בפינגיאן, אבל משה לא הסתדר עם אבי. כי אכן חשב שטעה לא מספיק סגור לפינגיאן.

